

Nr 182.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avlöningsförmåner åt kassören vid domänverket Einar Ringdahl; given Stockholms slott den 8 mars 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 mars 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anför:

Domänstyrelsen har i skrivelse den 16 februari 1935 underställt Kungl. Maj:ts prövning fråga om följande befattningshavares vid domänverket placering i lönehänseende, nämligen kanslibiträderna Katarina (Karin) Emilia Svenson och Gully Maria Källsten, född Lindqvist, samt jägmästaren Sven Boberg och kassören Einar Ringdahl.

I ärendet hava yttranden avgivits den 25 februari 1935 av statskontoret och den 27 i samma månad av kommunikationsverkens lönenämnd. Jag torde nu få anmäla detta ärende.

Innan jag närmare redogör för innehållet i domänstyrelsens skrivelse torde jag få erinra om följande bestämmelser i avlöningsreglementet den 15 juni 1934 (nr 303) för tjänstemän vid domänverket.

Enligt 10 § skall tjänsteman vid tillträdet av ordinarie tjänst erhålla, vare sig han förut innehade sådan tjänst eller ej, lön enligt lägsta löneklassen för den lönegrad, till vilken tjänsten hör, där ej föreskrifterna i bland annat 11 eller 12 § giva anledning till avvikelse härutinnan.

I 11 § stadgas, att, om den, som från icke-ordinarie befattning vinner befordran till ordinarie tjänst, innehar sådan anställning i statens tjänst, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten, den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft dylik anställning, må tillgodoräknas honom för bestämmandet av hans begynnelselön i den ordinarie tjänsten och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass.

I 12 § 1 mom. fjärde stycket föreskrives bland annat: Vid ordinarie tjänstemans befordran till tjänst inom högre lönegrad må, i den mån så prövas skäligt, för bestämmande av hans begynnelselön i den nya tjänsten och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass kunna tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han såsom ordinarie tjänsteman inom de närmaste nio åren före befordringen på förordnande eller å extra stat uppehållit befattning, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den befattning, han vid befordringen tillträder.

Domänstyrelsen har anfört följande:

Kanslibiträdet Karin Svenson hade konstituerats att från och med den 1 januari 1935 vara tjänsteman i 7:e lönegraden med placering tillsvi-dare såsom kanslibiträde hos domänstyrelsen. Karin Svenson hade sedan den 1 november 1932 innehaft en ordinarie skrivbiträdesbefattning men hade alltsedan den 1 december 1921 uppehållit en kanslibiträdesbefattning å extra stat hos styrelsen. I sistnämnda befattning åtnjöte hon före sin nu vunna befordran lön enligt löneklass motsvarande nuvarande löneklass 9 från och med den 1 april 1933. Vid tillämpning av 12 § avlöningsreglementet hade hon nu vid befordran placerats i löneklass 7, vilket måste anses som en betänklig konsekvens av hennes ordinarie anställning år 1932 såsom skrivbiträde. Därest hon ej varit ordinarie tjänsteman, skulle hon nu haft rätt att jämlikt 11 § avlöningsreglementet tillgodoräkna den tid sedan den 1 december 1921 — med avdrag av tre år — som hon i en följd innehaft kanslibiträdesbefattning å extra stat, varigenom hon skulle hava erhållit placering i löneklass 10. En sådan löneklassplacering syntes domänstyrelsen icke blott skälig utan även ur allmänt lönetekniska synpunkter motiverad i ett speciellt fall, där givna löneplaceringsregler gäve ett med desamma icke avsett utslag.

För *kanslibiträdet Gully Källsten* vore förhållandena likartade med de för Karin Svenson relaterade, fastän verkningarna icke framträdde så ogynnsamma. Gully Källsten hade före sin från och med den 1 januari 1935 vunna befordran till tjänsteman i 7:e lönegraden innehaft ordinarie skrivbiträdesbefattning från och med den 16 november 1931 och ordinarie kontorsbiträdesbefattning från och med den 24 augusti 1932. Hon hade emellertid sedan den 1 januari 1920 uppehållit en kanslibiträ-

desbefattning å extra stat hos styrelsen och åtnjöte därför lön enligt löneklass 9 från och med den 1 juli 1929. Vid tillämpning av 12 § avlöningsreglementet hade hon såsom förutvarande ordinarie kontorsbiträde med beräknad lön enligt löneklass motsvarande nuvarande löneklass 7, som vore den lägsta för kanslibiträdesbefattning, funnits vara berättigad att dels omedelbart erhålla lön enligt löneklass 8 och dels tillgodoräkna sig den tid, hon såsom ordinarie kontorsbiträde tillhört eller beräknades hava tillhört löneklass 7, intill 3 år, varigenom hon nu vid befordran placerats i löneklass 9. För Gully Källsten skulle ett tillgodoräknande av föregående tjänstgöringstid från och med den 1 januari 1920 såsom kanslibiträde å extra stat enligt 11 § avlöningsreglementet medföra placering i löneklass 10 såsom ordinarie kanslibiträde. Av enahanda skäl, som åberopats i fråga om Karin Svenson, syntes en sådan löneklassplacering böra här ifrågakomma.

Jägmästaren *Sven Boberg* hade konstituerats att från och med den 1 januari 1935 vara tjänsteman i 26:e lönegraden med placering tillsvidare såsom jägmästare i Karlstads revir. Före sin befordran hade Boberg från och med den 1 oktober 1926 innehaft befattning såsom ordinarie överjägmästarassistent. Sedan den 22 december 1921 hade han emellertid uppehållit befattningen som skogsskoleföreståndare å extra stat vid Klotens fortsättningssskola, vilken befattning tillhört lönegrad motsvarande nuvarande 26:e lönegraden. Som skogsskoleföreståndare hade Boberg före sin nu vunna befordran åtnjutit lön enligt löneklass motsvarande nuvarande löneklass 28 från och med den 1 april 1932. Vid tillämpning av 12 § avlöningsreglementet hade han funnits berättigad att tillgodoräkna den tid utöver tre år, under vilken han såsom ordinarie överjägmästarassistent efter den 1 oktober 1926 uppehållit befattningen som skogsskoleföreståndare. Därvid hade dock den tid, 1 oktober 1927—15 oktober 1929, då Boberg åtnjutit tjänstledighet för enskilda angelägenheter (anställning i privat skogstjänst) icke till någon del ansetts kunna tillgodoföras honom. Den sammanlagda tid, som sålunda tillgodoräknats, uppginge till 3 år, vilket vid befordran medfört placering i löneklass 27 eller en löneklass lägre än den, enligt vilken han uppburit lön å extra stat sedan den 1 april 1932.

Styrelsen ansåge skäligt, att Boberg i likhet med förenämnda kanslibiträden medgäves rätt att tillgodoräkna den tidigare tjänstgöring från och med den 22 december 1921, under vilken han uppburit avlöning å extra stat i samma lönegrad som den, i vilken han nu vunnit ordinarie anställning, d. v. s. i anslutning till de i 11 § avlöningsreglementet givna bestämmelser om tillgodoräknande för icke ordinarie befattningshavare. Efter dessa grunder borde Boberg äga tillgodoräkna — utöver tre år och förenämnda tid då tjänstledighet för enskilda angelägenheter åtnjutits — 7 år 9 månader, varigenom han den 1 januari 1935 skulle placeras i löneklass 28 och för framtida uppflyttning i löneklass äga räkna sig tillgodo 1 år 9 månader.

Kassören *Einar Ringdahl* hade konstituerats att från och med den 1 januari 1935 vara tjänsteman i 11:e lönegraden med placering tillsvidare å Villingsbergs revir. Vid kronans inköp från Vargöns aktiebolag av de s. k. Villingsbergsegendomarna i Örebro och Värmlands län med tillträde den 1 januari 1924 hade ansetts lämpligt, att av de å bolagets skogskontor anställda Ringdahl borde övergå i domänverkets tjänst, ehuru där om icke intagits bestämmelse i köpekontraktet. Ringdahl hade då varit

anställd i säljarens tjänst sedan den 11 november 1917. Avtal om Ringdahls anställning såsom bokhållare å Villingsbergs revir hade träffats från och med den 1 januari 1925. I denna egenskap hade han från och med den 1 april 1931 uppburit arvode med 3,600 kronor för år jämte fri bostad och elektrisk belysning.

Å avlöningen hade utgått dyrtidstillägg enligt de för domänverkets tjänstemän gällande grunder. Naturaförmånerna hade uppskattats till ett värde av omkring 500 kronor för år.

Styrelsen hade funnit skäligt att vid Ringdahls placering från och med den 1 januari 1935 i löneklass jämlikt 11 § avlöningsreglementet tillgodoräkna honom tiden efter den 1 januari 1924, varigenom han erhållit placering i löneklass 13 och rätt att för framtida uppflyttning i löneklass tillgodoräkna sig 2 år. Avlöningen för denna löneklass i den ortsgrupp A, varom här vore fråga, uppginge till 3,060 kronor för år, vilket alltså för Ringdahl innebure en avsevärd direkt löneminskning, varjämte även borde beaktas, att efter tjänstens reglering naturaförmåner icke utginge.

Styrelsen ansåge skäligt, att Ringdahl även såsom ordinarie kassör bibehölles vid motsvarande avlöningsförmåner, som han åtnjutit före den 1 januari 1935.

I anslutning till Ringdahls avlöningsförhållanden finge styrelsen erinra därom, att de skogvaktare, vilka samtidigt med Ringdahl övergått i domänverkets tjänst vid inköpet av Villingsbergsegendomarna och fått anställning som kronojägare, genom riksdagens beslut i anledning av proposition nr 94 till 1925 års riksdag erhållit rätt att för placering i löneklass tillgodoräkna sig den tid utöver tre år, som de tidigare varit i bologstjänst. Vid tillämpning av enahanda grunder för Ringdahl skulle han den 1 januari 1935 hava placerats i löneklass 15 med en avlöning i ortsgrupp A av 3,450 kronor för år. Därest Ringdahl därjämte erhöle ett personligt lönetillägg av 600 kronor för år, syntes det styrelsen, som om avlöningsförmånerna i detta fall skulle bli skäligt avvägda. Hit tillsvarende naturaförmåner skulle givetvis icke utgå.

I enlighet med vad sålunda anförts hemställdes, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att nämnda befattningshavares avlöning från och med den 1 januari 1935 reglerades på det sätt, att kanslibiträderna Karin Svenson och Gully Källsten placerades i löneklass 10, jägmästaren Boberg i löneklass 28 med rätt att för framtida uppflyttning räkna sig tillgodo 1 år 9 månader och kassören Ringdahl i löneklass 15, samt att den sistnämnde därjämte tillerkändes ett personligt lönetillägg av 600 kronor för år.

Ur *yttrandena* må här återgivas följande.

Statskontoret har — under erinran om vad nyligen förevarit i liknande fall, nämligen i fråga om löneklassplacering för vissa befattningshavare i riksförsäkringsanstalten (1935 års statsverksproposition, femte huvudtiteln, p. 22) — förklarat sig icke kunna förorda att, på sätt domänstyrelsen föreslagit, 11 § i stället för 12 § 1 mom. fjärde stycket avlöningsreglementet skulle tillämpas å kanslibiträderna Karin Svenson och Gully Källsten samt jägmästaren Boberg. Emellertid har statskontoret vidare anfört:

Riksdagen hade bemyndigat Kungl. Maj:t att i de fall, då så efter verkställd prövning funnes skäligt, utan hinder av bestämmelserna i gällande avlöningsreglementen medgiva, att tjänsteman med avlöning enligt de

för befattningshavare å extra stat eller för extra ordinarie tjänstemän gällande grunder, vilken erhöles befordran till ordinarie befattning i samma eller högre lönegrad och vilken därvid med tillämpning av sagda bestämmelser skulle placeras i samma eller lägre löneklass än den, han omedelbart före sin befordran tillhört, finge åtnjuta lön enligt sistnämnda löneklass ävensom att för framtida löneklassuppflyttning finge tillgodoräknas honom den tid, han före befordran tillhört denna löneklass (prop. 159/1932; R. skr. nr 172, 233 och 338). En tillämpning av ifrågavarande bemyndigande å nyssnämnda befattningshavare skulle medföra, att de från och med den 1 januari 1935 skulle placeras Karin Svenson i löneklass 9, Gully Källsten i löneklass 10 och jägmästaren Boberg i löneklass 28 med rätt för Karin Svenson och Boberg att för uppflyttning i högre löneklass tillgodoräkna Karin Svenson 1 år 3 månader och Boberg 2 år 9 månader.

Även om riksdagens berörda medgivande, såsom framginge av motiven till Kungl. Maj:ts förslag i ämnet, närmast avsåge löneklassplacering för befattningshavare vid befordran till första ordinarie tjänst och nu ifrågavarande befattningshavare vid senaste befordran redan innehade ordinarie befattningar, torde hinder icke behöva möta för Kungl. Maj:t att — utan att frågan underställdes riksdagen — lämna tillstånd, att vid nämnda befattningshavares löneklassplacering finge tillämpas de grunder, som innefattades i riksdagens medgivande i nu berört avseende.

Beträffande kassören Ringdahl har statskontoret ansett tillräckliga skäl icke vara anförda för att åt honom utverka personligt lönetillägg. Däremot har det synts statskontoret skäligt, att Ringdahl erhöles motsvarande förmån, som enligt medgivande av 1925 års riksdag bereddes vissa kronojägare, vilka varit anställda å de s. k. Villingsbergsegendomarna, innan dessa inköptes av kronan (prop. nr 94; R. skr. nr 161 och 257). I överensstämmelse härmed har statskontoret tillstyrkt, att riksdagens medgivande inhämtades, att Ringdahl finge för placering i löneklass tillgodoräkna den tid utöver tre år, under vilken han haft anställning hos Villingsbergs och Vargöns aktiebolag, vilken i avseende å tjänstgöringens art och omfattning funnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ordinarie tjänst han nu innehade.

Kommunikationsverkens lönenämnd har, med hänsyn till de konsekvenser ett bifall till domänstyrelsens förslag skulle medföra i avseende å andra befattningshavare, lika med statskontoret funnit sig icke kunna förorda en löneklassplacering för ifrågavarande tjänstemän enligt de grunder domänstyrelsen föreslagit. Lönenämnden har emellertid ansett skäligt, att tjänstemännen icke genom sin utnämning den 1 januari 1935 erhöles minskning i sina förutvarande löneförmåner. På grund härav har lönenämnden förordat, att kanslibiträdena Karin Svenson och Gully Källsten samt jägmästaren Boberg med stöd av riksdagens av statskontoret omförmälda bemyndigande, vilket lönenämnden i likhet med statskontoret funnit tillämpligt å förevarande fall, måtte erhålla den löneklassplacering, som statskontoret tillstyrkt, samt äga tillgodoräkna sig förutvarande tjänstetid i överensstämmelse med vad statskontoret föreslagit. Även med avseende å kassören Ringdahls löneklassplacering har

lönenämnden framställt samma förslag som statskontoret samt i likhet med statskontoret avstyrkt det av domänstyrelsen ifrågasatta personliga lönetillägget å 600 kronor.

Inom lönenämnden har riksdagsmannen N. A. Nilsson i Kabbarp uttalat en så tillvida *skiljaktig mening*, att han icke kunnat förorda, att jägmästaren Boberg, som jämväl enligt reservantens åsikt borde placeras i löneklass 28, finge tillgodoräkna sig någon tjänstgöring före den 1 januari 1935 för uppflyttning i jägmästaregradens slutlöneklass.

Departements-
chefen.

Såsom statskontoret och lönenämnden anfört läser Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens förutberörda bemyndigande äga att, på sätt nämnda myndigheter föreslagit, besluta rörande Karin Svensons, Gully Källstens och jägmästaren Bobergs löneklassplacering och rätt att tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring.

Beträffande Ringdahl finner jag i likhet med nyssnämnda myndigheter tillräckliga skäl icke vara förebragta för att tillerkänna honom det av domänstyrelsen föreslagna personliga lönetillägget av 600 kronor. Såsom myndigheterna anfört torde Ringdahl däremot böra berättigas att, i anslutning till vad förut skett beträffande vissa kronojägare vilka varit anställda i Villingsbergs och Vargöns aktiebolag, vid sin löneklassplacering tillgodoräkna sig den tid utöver tre år, under vilken han haft anställning hos nämnda bolag eller domänverket, samt sålunda från och med den 1 januari 1935 komma i åtnjutande av lön enligt löneklass 15. I denna del torde ärendet emellertid böra underställas riksdagens prövning.

Med avgörandet av ärendet i övrigt torde böra anstå, till dess riksdagen fattat sitt beslut.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att kassören Einar Ringdahl må för placering i löneklass tillgodoräknas den tid utöver tre år, varunder han hos förenämnda bolag eller domänstyrelsen haft anställning, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ordinarie tjänst han nu innehar.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
P. Gullstrand.